

Verslag werkbezoek

Domeinoverstijgend Samenwerken - Onbegrepen Gedrag

3 maart 2026

Opening door Pieter Verhoeve

Pieter Verhoeve opent de bijeenkomst met een korte terugblik op de historie van de term onbegrepen gedrag (vroeger krankzinnig, vervolgens verward en inmiddels onbegrepen), waarbij deze ontwikkelingen terminologie gepaard is gegaan met een steeds verder gaande ambulantisering van de zorg en ondersteuning.

In de regio Hollands Midden wordt al lang domeinoverstijgend samengewerkt rondom mensen met onbegrepen gedrag. Met behulp van het programma dat op 1 februari 2025 gestart is, en dat gefinancierd wordt door ZonMw, wordt gewerkt aan verschillende interventies. De Maatschappelijke Eerste Hulp is één van die interventies. Deze staat vandaag centraal.

Toelichting op de MEH

In de getoonde [video over de MEH](#) wordt aangegeven dat deze voorziening bedoeld is om mensen met onbegrepen gedrag uit de regio Hollands Midden tijdelijk op te vangen, zodat deze tot rust kunnen komen. Vanuit een rustiger positie kan vervolgens met een maatschappelijk werker besproken worden welke hulp en ondersteuning nodig is.

Partijen in de acute keten (politie, ambulance en psychiatrische eerste hulp) kunnen naar de MEH verwijzen.

De MEH is een pilot waarbij:

- er 24/7 bereikbaarheid is van het maatschappelijk werk;
- er een fysieke locatie is in Leiden waar iemand naar toe gebracht kan worden;
- er opvolging georganiseerd wordt.

Na de video heeft Bas Vlemminx, projectleider van de MEH, een korte toelichting gegeven over de ontstaansgeschiedenis van de MEH en de ervaringen vanaf de openingsdatum, 10 november 2025.

Reflecties op de MEH (1)

Bauke Koekoek, lector aan de HAN en de politieacademie reflecteert.

Belangrijkste elementen:

- Onbegrepen gedrag is een breed begrip dat iedereen anders invult.
- Het gevoel van druk, onveiligheid en schaarse hulp is van alle tijden en constant. De cijfers over de ontwikkeling van onbegrepen gedrag zijn deels nieuw, soms tegenstrijdig en niet eenduidig.
- De gevoelde last van onbegrepen gedrag is afhankelijk van wie je het vraagt. Voor de woningcorporatie is het woonoverlast, voor de huisarts een stoornis, voor de psychiatrie: een acuut psychiatrisch toestandsbeeld en voor de politie alle omschrijvingen.
- De term verward is veelomvattend en beleid voor of tegen verward gedrag kan dan ook alle kanten op. Wat succes is, is moeilijk te bepalen en afhankelijk van het perspectief van waaruit gekeken wordt.

Twee perspectieven zijn enerzijds het verminderen of stoppen van overlast anderzijds het aanpakken van de oorzaak. De perspectieven botsen met elkaar: de organisaties met veel last zijn afhankelijk van organisaties die een eigen inschatting maken.

Hierbij zijn er twee discussiepunten:

- de oorzaak van de (over)last
- de juiste organisatie bij die oorzaak

Reflecties op de MEH (2)

Omdat beleid alle kanten op kan en verschillende organisaties ook verschillend beleid hebben zijn er duizend bloemen die kunnen bloeien.

De MEH is één van die bloemen, maar wel een bijzondere bloem want hier werken de organisaties die allemaal een eigen inschatting zouden kunnen maken, samen aan één gezamenlijke aanpak.

Er zijn andere, enigszins vergelijkbare, oplossingen zoals een breed mental health crisis center in de VS, en twee (afgeronde) pilots in Nederland: een medische opvang voor mensen onder invloed en een sociaal noodbed met opvolging. Deze pilots hebben geen vervolg gekregen.

Belangrijke aandachtspunten die Bauke meegeeft op basis van deze vergelijkbare oplossingen zijn:

- voorkom dat de MEH te inclusief of te exclusief is
- voorkom dat het te druk of te rustig is en
- zorg ervoor dat de MEH geen stand alone is
- organiseer de MEH met partners die samen verantwoordelijk zijn voor het succes/falen van de MEH

Subsessie 1^e groep (1)

Groep 1: Stuurgroep, BZK, VWS, JenV en ZonMW

De aanwezigen (h)erkennen het gat dat door de MEH wordt gevuld. Daarbij wordt gedeeld dat op deze manier inwoners de juiste zorg en ondersteuning kunnen krijgen, maar dat het ook de samenwerking in de keten makkelijker maakt en dat het past bij de ervaren werkdruk in de keten. Goede zorg geven aan de inwoners van de regio staat voorop en het ontlasten van partners in de keten is bijvangst.

We gebruiken de MEH ook om van te leren: wat gaat er goed in de keten, wat ontbreekt er, wat zijn de behoeften van de mensen met onbegrepen gedrag. Dat is dan ook de reden dat er wekelijks overleg is om de werkwijze en aangemelde casuïstiek met elkaar te bespreken.

Issue is dat we op dit moment 3 maanden bezig zijn en dat er financiering is voor één jaar. Dat betekent dat we nu al moeten gaan nadenken over de vraag of de pilot wel/niet succesvol is en of we deze willen continueren. Bauke geeft hierbij aan dat een dergelijk project minimaal twee jaar nodig heeft om antwoord te geven op de vraag of het succesvol is. Dit pleit voor extra financiering.

Subsessie 1^e groep (2)

Vanuit de departementen wordt aangegeven dat ingezet wordt op vier lijnen, gekoppeld aan de voortgangsbrief aan de Tweede Kamer: 1) meer (doorstroom) van woon/zorgplekken, 2) gegevensdeling, 3) landelijke regie met lokale uitwerking en 4) structurele/betrouwbare financiering.

Kijken naar structurele inzet van de huidige AGO middelen is besproken dat het er eigenlijk niet om gaat aan welke organisatie (zoals bijvoorbeeld centrumgemeente, Veiligheidsregio of Zorg- en Veiligheidshuis) financiering wordt gegeven, maar welke voorwaarden aan het verstrekken van het geld worden verbonden.

Voorwaarden kunnen zijn:

1. dat de inzet van het geld afgestemd moet worden tussen specifieke partners in de regio,
2. dat het geld alleen ingezet mag worden voor domeinoverstijgende initiatieven,
3. dat het geld alleen ingezet mag worden voor oplossingen/activiteiten die niet passen binnen een huidige financieringsstructuur,
4. dat gesproken moet worden over de manier waarop structurele financiering georganiseerd kan worden.

De aanwezigen besluiten met de afspraak elkaar over en weer te blijven informeren over ontwikkelingen rondom de MEH en de structurele inzet van de AGO gelden.

Subsessie 2^e groep (1)

Groep 2: Bestuurders en directeuren uit de regio en JenV

Onderwerp 1: MEH

Het verhaal van Bauke is zeer herkenbaar, onder andere voor wat betreft de omvattendheid van het begrip 'onbegrepen gedrag'. Een maatschappelijk werker van Kwadraad heeft twee cases geschetst om te illustreren wat voor soort casuïstiek er op dit moment bij de MEH binnenkomt. Het is nadrukkelijk een doel van de pilot om in beeld te brengen welke casuïstiek bij de MEH wordt aangedragen. Zo krijgen we een beter beeld bij waar het knelt in de keten, hoe vaak dat gebeurt en wat goede oplossingen kunnen zijn. De deelnemers geven mee dat we goed moeten kijken of het lukt om in beeld te krijgen hoe het afloopt met cliënten van de MEH; lukt het inderdaad om inwoners sneller de juiste hulp te bieden?

Dit is nadrukkelijk ook één van de doelen van de pilot. Wat de groep betreft is een succes van de MEH tweeledig: een positief effect op de inwoner én het ontlasten van professionals. De wens is om de MEH niet de stand alone voorziening te laten zijn, maar juist ook om het verblijf bij de MEH als momentum te gebruiken om iemand de juiste zorg te bieden.

NB een interessante vraag die wordt gesteld is dat als cliënten al in beeld waren bij een instelling, waar gaat het dan mis? Geen makkelijke vraag om te beantwoorden, maar wel een goede...

Subsessie 2^e groep (2)

Onderwerp 2: Persoonsgerichte Aanpak OGGZ

Het project Persoonsgerichte Aanpak OGGZ richt zich op het centraal stellen van de cliënt en zijn/haar behoefte. De manco's van de huidige aanpak vanuit organisaties worden door de deelnemers herkend, bijvoorbeeld dat er vaak geen multidisciplinaire aanpak is rondom een persoon en dat vaak wel bekend is wat een cliënt nodig heeft (zie mij, hoor mij, neem mij serieus) maar dat het niet altijd lukt om dat perspectief ook centraal te stellen door allerlei zaken als financieringsstromen, afstemming en werkdruk. De wil om het goed te doen is er bij alle partijen, maar toch gaat het regelmatig mis. De deelnemers juichen dit project dan ook van harte toe. Vanuit enkele bestuurders kwam de vraag: wat moet ik doen om de uitvoering het vertrouwen te geven op deze manier te werken? O.a. het stimuleren van uitwisseling tussen casuïstiek en beleid, het sturen op multidisciplinair werken en ruimte geven om op te schalen en door te vragen naar wat voor een inwoner het beste is werden in de uitwisseling genoemd.

Afsluitende borrel

